Samenwerken aan de uitvoering van gebiedsgerichte omgevingsprogramma's
R&D, G&O, Stadsdeel Nieuw-West, 25 april 2024

Werken onder de nieuwe Omgevingswet vraagt om een integrale aanpak in beleidsvorming en -uitvoering. Hiertoe is het noodzakelijk dat betrokken organisatieonderdelen nauw optrekken in niet alleen het opstellen van de integrale instrumenten maar ook in het vormgeven van de integrale uitvoering van deze instrumenten.

In de afgelopen periode heeft R&D in samenwerking met verschillende directies en de betreffende stadsdeelorganisatie het Gebiedsgericht Omgevingsprogramma Nieuw-West (GOP NW) opgesteld. Nu het concept product inhoudelijk gereed is, is de benodigde basis aanwezig om in gesprek te gaan over wat het vraagt qua uitvoering om de inhoud te realiseren.

Wat ook duidelijk wordt uit het GOP NW is dat de grote opgaven die het Omgevingsprogramma agendeert, inzet en middelen vereisen die niet via reguliere financieringsstromen gedekt kunnen worden. Dat terwijl de lijst met opgaven vanuit bijv. mobiliteitstransitie, maatschappelijke voorzieningen en bedrijfsruimte langer wordt. Als we als stad de grote gebiedsopgaven, zoals rigoureus vergroenen of het verbeteren van OV, met prioriteit willen oppakken om groei mogelijk te maken en ongelijk willen investeren voor gelijke kansen, vraagt dit om nieuwe financieringsoplossingen. Ook rijst het vraagstuk wie de (ambtelijk) opdrachtgever moet zijn voor deze opgaven. Het gaat namelijk om projectoverstijgende/bovenplanse vraagstukken die raken aan verschillende (beleids)domeinen.

Omdat dit vraagstuk breder is dan alleen het GOP NW, is het voorstel bovenstaande in een parallel traject op te pakken. In dit traject zouden in ieder geval de volgende vragen beantwoord dienen te worden om de integrale uitvoering van de gebiedsopgaven die de omgevingsprogramma's agenderen in gezamenlijkheid vorm te geven:

- Herkennen de stuurgroepleden de noodzaak om de integrale uitvoering en daarbij behorende vraagstukken te adresseren?
- Hoe wordt er door de verschillende directies en stadsdelen straks concreet samen gewerkt aan het realiseren van de gebiedsopgaven die de omgevingsprogramma's agenderen?
- Waar ligt de ambtelijke verantwoordelijkheid qua opdrachtgeverschap? Wat betekent dit voor bijvoorbeeld monitoring, beheer of toetsing?

- Welke eventuele wijzigingen aan huidige werkprocessen, financieringssystematiek, etc. zijn er nodig om dit mogelijk te maken?

Het beantwoorden van bovenstaande vragen, vraagt om een verdere dialoog tussen in ieder geval R&D, G&O, V&OR en de stadsdelen. In dit korte traject wordt in een aantal bijeenkomsten een voorstel opgesteld. Idealiter brengen we de uitkomst van hoe de directies hierin samen gaan werken tegelijk met het GOP NW richting het College van B&W.

Een aantal noties van het stadsdeel team om de integrale sturing vorm te geven:

- Goed om af te pellen waar het knelt, het voorgestelde traject lijkt prima. We adviseren daar een uitgewerkte opdracht van te maken die door het MT R&E kan worden vastgesteld en gegeven.
- Noodzaak om integraal naar opgaven te kijken is evident. Maak daar dan ook een onderscheid tussen het waarborgen van de lange termijn integrale ontwikkeling en integrale overwegingen op de korte termijn.
    - Wat betreft integraliteit voor de korte termijn: dat is voor het stadsdeel urgent en cruciaal. Dan denken we met name het proces om te komen tot plaatsing van individuele (veelal wat moeilijker te plaatsen) functies. Ondanks pogingen om dit te verbeteren, gaat nu nog steeds te vaak te sectoraal (‘er is ruimte, en het is urgent, dus we plaatsen het er’).
        - Concreet voorbeeld is de Oude Haagseweg: daar lijkt nu een veelvoud aan tijdelijke functies geplaatst te gaan worden die weinig tot geen onderlinge samenhang hebben en waar geen middelen beschikbaar lijken te komen voor investeringen die de leefbaarheid vergroten (investeringen in verkeersveiligheid, in voldoende beheer, etc).
- Het schaalniveau van de sturing op integraliteit is een aandachtspunt. Laatst kwam het projectteam van R&D voor de Tuinen van West ook met een voorstel om integrale sturing uit te werken, inclusief vragen over de status van het GOP. Dat moet zich tot elkaar verhouden.

Noties vanuit V&OR:

- Het GOP NW fungeert als kader. Het programmeren en uitvoeren van projecten doen we via de bestaande lijnen (uiteraard in afstemming met andere directies). Ik zie overigens ook niet dat V&OR ambtelijk verantwoordelijk is voor de uitvoering van het GOP (behalve dan

voor eventuele V&OR-projecten waar in het stuk naar verwezen wordt).